

državnega sveta, člani glavne kontrole, vsi sodniki rednih sodišč in učitelji, ki niso smeli biti po dosedanjih zakonih ne premeščeni, ne odpravljeni iz službe). Na podlagi teh zakonskih odredb se ne bi smeli smatrati upokojeni vseučiliški profesorji za stalne državne uradnike. Ako niso stalni, tedaj so po uradniškem zakonu samo začasni, ker čl. 16. zakona jasno odreja, da postanejo uslužbeni stalni ob pogojih, ki jih določa zakon po preteku začasne službe. — Tertium non datur.

Poleg ostalih, v zakonu določenih rekvizitov: čl. 3. v zvezi s čl. 4. 18., 72. in 96. (sposobnost in izobrazba), čl. 14 v zvezi s čl. 17. (trajanje začasne službe), čl. 126. (razvrstitev) mora imeti stalen (odredbe o stalnosti ne veljajo za poslanike v inozemstvu, šefe diplomatskih misij, velike župane, okrožne načelnike in srezke poglavarje; zadnja al. čl. 71.) državni uslužbenec tudi sledeča dva pogoja:

1. začasna služba se mu računa za napredovanje in v pokojnino (čl. 24.), in 2. on uživa položajno plačo v popolnem iznosu kakor jo odreja zakon (čl. 14. a contrario).

Brez teh pogojev ne more biti stalnega uradnika, ker so ti pogoji v pojmu stalnosti notaee essentialia. Na tem zakonitem temelju torej uradnik, ki uživa položajno plačo v popolnem iznosu (čl. 44. zakona), ne more biti na noben način po zakonu začasni uradnik tudi ni oni, kateremu se vštejejo v pokojnino vsa službena leta (čl. 24.).

Ako se tedaj smatrata profesorja Bazala in Polič po zakonu o civilnih državnih uradnikih za začasna državna uradnika, tedaj bi se sploh ne mogel izvršiti ukaz o upokojitvi, ker ne bi imela niti en dan službovanja, katero se jima všteje v pokojnino in ker se čas začasnega službovanja računa za napredovanje šele tedaj, kadar postane uslužbenec stalen (čl. 24.). Zato se začasni uslužbenec kar odpušča iz službe (čl. 18. v zvezi s čl. 133., 9. točka). A uradnik, kateremu je zagotovljena stalnost, ne more biti proti svoji volji odpuščen brez razsodbe kazenskega ali disciplinskega sodišča (čl. 108. ustave).

Iz vsega tega razlaganja se jasno vidi, da navedenih dveh profesorjev po zakonu ni mogoče smatrati kot uradnika brez stalnosti v zmyslu našega uradniškega zakona poleg odredbe čl. 234. tega zakona, ker ta odredba ne more biti v nasprotju s konstitutivnimi odredbami prejšnjih členov v istem zakonu o pojmu stalnosti, ker bi se drugače postavljalo novo, povsem absurdno načelo i paragraphus posterior derogat prioribus.

—Š izprememba in dopolnitev odločbe o prenosu poslov prosvetnih oddelkov pokrajinskih uprav v likvidaciji v področje oblastnih velikih županov.* Na podstavi člena 134. ustave in člena 25. zakona o občni upravi z dne 22. aprila 1922, nadalje odločbe ministrskega sveta z dne 28. novembra 1923, P. br. 8974, odrejam, ker je nastal dvom, ali je moja odločba P. br. 7301 z dne 22. julija 1924** še v veljavi ali ne; Moja odločba P. br. 7301 1924 naj se izpremeni in dopolni s tole odločbo ter naj se glasi: V področje oblastnih velikih županov se prenašajo nastopni posli prosvetnih oddelkov pokrajinskih uprav v likvidaciji: Oblastni veliki župani a) postavljajo zvaničnike in služitelje v začasno službo in kontraktualne uslužbence (dnevničarje) po prvem in drugem odstavku člena 130. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencah, izvzemši one pri univerzah, visokih šolah, gledališčih, muzejih, knjižnicah in državnih tiskarnah; postavljajo služitelje (člen 52. istega zakona); premeščajo zvaničnike in služitelje v mejah oblasti, jih postavljajo na razpoloženje, odločajo o prestanku službe na podstavi zakona ali po njih volji; odločajo o pokojninskih prejemkih onih uslužbencev, ki jih postavljajo veliki župani; b) odločajo o prestopu na višjo stopnjo osnovne plače in stanarine vseh uslužbencev (uradnikov, zvaničnikov in služiteljev) v oblasti, razen onih, ki so nameščeni pri univerzah, visokih šolah, gledališčih, muzejih, knjižnicah in državnih tiskarnah; nadalje odločajo o 15%nem zvišku njih osnovne plače; odločajo o izpremembi osebnih in rodbinskih dokladov (po členu 41. zakona in uredbi o draginskih dokladah); izdajajo naloge za izplačilo aktivnih prejemkov na podstavi dekreta; odločajo o rodbinskih in pokojninskih prejemkih in enomesečnih rednih pre-

jemkih za pogreb in dvomesečnih rednih prejemkih za podporo ob smrti; enega izmed teh uslužbencev; izdajajo naloge za ustavitve vseh prejemkov po dekretu ali po zakonu; dovoljujejo akontacije za potne in selitvene stroške vseh teh uslužbencev in izdajajo naloge za izplačilo potnih in selitvenih stroškov po pravilniku; odobrujejo odsotstvo do 40 dni na leto; odobrujejo bolovanje do dveh mesecev; c) zbirajo in urejajo podatke za sestavo proračuna ministrstva za prosveto po potrebah oblasti; izdajajo naloge za izplačilo v mejah otvorjenih kreditov za materialne razhodke in ustanove po pravilih za ustanove in internate za učiteljske; skrbe za gradnjo, adaptacije in poprave srednjih in strokovnih šol, pa tudi osnovnih, kjer ni organiziranih občin; sklepajo zakupne (najemne) pogodbe v mejah zakona o državnem računovodstvu; dovoljujejo nabave in dovoljujejo odpise v mejah kreditov, otvorjenih za nabavo inventarja; č) dovoljujejo otvoritve vzporednih oddelkov, če se skupno število oddelkov ne poveča; začasno zapirajo šole zaradi bolezni ali drugih nezdov na predlog strokovnih (sanitetno-tehničnih) organov; dovoljujejo uporabo šolskih prostorov v izvenšolske svrhe; podeljujejo dovolila za izdajanje duplikatov in triplikatov šolskih izpričeval po sedanjih predpisih, izvajajo občne predpise o sprejemanju učencev v šole, o izpitnih taksah, honorarjih učiteljev, o tečajih za neobvezne predmete, razen sprejemanja učencev v šole ob izpregledu starosti, odrejene z zakonom; odobrujejo izključitve iz šol v svoji oblasti; odobrujejo dijaške izlete v oblasti; rešujejo vsa poročila ministrstvu; izvršujejo nadzorstvo nad šolami v oblasti po svojih strokovnih organih; dajo iniciativo v poslih narodnega izobražanja in izvrševanja občin predpisov o narodnem izobražanju; podajajo predloge glede imenovanja izpraševalnih komisij za učiteljsko usposobljenost; d) pobirajo zaostale prispevke za učiteljski pokojninski sklad, odmerjajo višje prispevke za ta sklad ter nakazujejo in ustavljajo pokojninske prejemke v breme tega sklada. Vsi ostali posli prosvetnih oddelkov pokrajinskih uprav se prenašajo istega dne v pristojnost ministrstva za prosveto kakor tudi še nedovršeni posli državnih šolskih disciplinskih komisij. — V Beogradu, dne 2. februarja 1925. — Minister za prosveto: Sv. Pribičević s. r.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjizarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k Jugoslovenska Sokolska Matica v Ljubljani je pravkar izdala knjigo: **Vežbe za deco**. Iz češčine prevedel Ivan Bajželj, namestnik staroste JSS. Knjiga vsebuje 19 telovadnih ur, v katerih je navedenih preko 2200 vadbenih primerov za deco do 14. leta. Voditeljem dece kakor tudi prednjakom in prednjačicam, ki vodijo vrste sokolskih začetnikov v ostalih oddelkih, je knjiga neobhodno potrebna ter jim bo izvršten pripomoček pri njihovem poslu. Da bodo mogli uporabljati knjigo tudi oni prednjaki, ki ne poznajo slovenske terminologije, zato je knjigi pridejan **»Slovarček sokolskih telovadnih nazivov«**, in sicer v slovenski, hrvatski, srbski in češki terminologiji. S tem je pridobila knjiga mnogo na vrednosti in bo za vsa sokolska društva Jugoslovenskega Sokolskega Saveza enako uporabljiva. Vsak prednjak in vsaka prednjačica mora imeti to knjigo, pa tudi v vsaki sokolski knjižnici mora biti. Knjigo **»Vežbe za deco«** razpošilja Jugoslovenska Sokolska Matica do 1. maja 1925 proti povzetju ali vnaprej poslanemu novcu za 30 Din, v knjižgotrničar na stane 36 Din. Od 1. maja 1925 dalje bo veljala knjiga povsod 36 Din. Poština in odpravnina za eno knjigo znaša 1.50 Din. Položnica se prilaga.

Naša gospodarska organizacija.

—g **»Učiteljski dom«** v Mariboru. Članarina in darila: Učiteljstvo osnovne šole v Poljčanah v počaščenje spomina blagopokojne ge. Apolonije Volc, učiteljice vdove 120 Din; Hranilnica v Ljutomeru 30 Din; Jos. Rajšp, šolski upravitelj v Ormožu, 150 Din kot darilo od zneska, ki ga je prejel od učiteljskega društva za ormoški okraj kot potnino v Dubrovnik (živel zavedni tovariši!); celi-

ske učiteljsko društvo 250 Din. Vsem prav iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik.

REZERVNI SKLAD prostovoljni organizacijski davek.

III. izkaz.

Blagajniško stanje po II. izkazu	5449.— Din
Kravanja, Puršič, Kravanja, Begunje	100.— »
Šolsko upravit. na Raki	40.— »
Rajšp Josip, šol. upravitelj v Ormožu	50.— »
Celjsko učit. društvo	200.— »
Litijsko učit. društvo	320.— »
Upravit. šole v Črešnjevcu	30.— »

skupaj . 6189.— Din

Iskrena hvala!

Upravnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **RADOVLJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo imelo svoje zborovanje v soboto, dne 4. aprila t. l. ob 10. uri v Radovljici. — Predaval bo tovariš Josip Serajnik: **»Učitelj Sokol«**. Radi kosila naj se tovariši(ice) zglase pisnimim potom pri tov. Ant. Kobenterju, Radovljica.

— **BREŽIŠKO - SEVNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 4. aprila 1925 ob 10. uri v Brežicah. Dnevni red: 1. Zapisnik, 2. Društvene zadeve, 3. Predavanje tov. Breganta: **»O rokotvornem pouku«**, 4. Slučajnosti. Pridite vsi! Tovariši poverjeniki obracunajte pri tej priliki z gđ. blagajničarko. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 4. aprila t. l. ob pol 11. uri predpoldne v ormoški okoliški šoli po nastopnem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora, 2. Dopisi, 3. Predavanje tov. Srečka Vittorija in tov. Lovra Farazina, 4. Slučajnosti. Pol ure pred zborovanjem se vrši odborova seja. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje v četrtek, dne 2. aprila t. l. ob 10. uri v risalnici **»Mladike«** s sledečim sporedom: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. Röntgenovi žarki s posebnim ozirom na moderne iznajdbe v ljudski šoli, 4. Raznoterosti, Pred zborovanjem ob 9. uri je v risalnici odborova seja in velja to obvestilo obenem za vabilo. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoj redni občni zbor v sredo, dne 1. aprila 1925 ob 9. uri dopoldne v Vuhredu v šoli. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, 2. Zapisnik zadnjega zborovanja, 3. Dopisi, društvene in stanovske zadeve, 4. Poročilo tovariša Hauptmana o seji širjega sosveta dne 5. januarja 1925 v Ljubljani, 5. Poročilo tov. Lešnika o občnem zboru **»Učiteljskega doma«**, 6. Poročila društvenih funkcionarjev, 7. Volitev novega odbora, 8. Predlog osnovnošolskega zakona. (Poroča tov. Rudolf Mencin), 9. Slučajnosti. — Udeležba obvezna; odsotnost opravičiti! — Odbor.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor v soboto, dne 14. februarja 1925 v **»Narodnem domu«** v Mariboru. Od 109 članov je bilo navzočih 86.

Nanovo so društvu pristopili. Petrovič Simon (Brezje), Čuček Fran (Sv. Martin pri Vbg.), Miklavčič Antonija (Zgornja Kungota) in Cujnik Gabrijela (Reka). — Strajšak Angela iz Jarenine je javila izstop iz društva.

Članarina za leto 1925. se določi takole: aktivni učitelji plačajo po 160 Din, z učitelji poročene učiteljice 90 Din, upokojeanci 100 Din, učiteljice ženskih ročnih del 120 Din. — Članarino pobirajo na posameznih šolah šolski upravitelji oziroma poverjeniki v mesečnih obrokih ter prejmejo v to svrhu blagajniške izkaze.

Iz predsedniškega oziroma tajniškega poročila je posneti, da je imelo društvo v preteklem letu 6 zborovanj in 2 odborovi seji. Zborovanja so bila razmeroma dobro obiskana. Število članov se je vsled premestitve zmanjšalo za pet članov. Iz tem predavanj in sprejetih sklepov oziroma resolucij je razvidno, da je bilo delovanje društva mnogostransko.

Blagajniško poročilo se odobri ter obenem ponovno opomni one tovariše, ki se ne zavedajo svojih obveznosti nampram društvu.

Odbor se je konstituiral sledeče: predsednik Šijanec Ljudevit; podpredsednica Godec Marija; tajnik Čiček Fr.; tajn. namest. Kraševac Olga; blagajničarka Delac Pavla; blag. namest. Puhr Jos. ter odborniki Knaflič Radoslav, Košutnik Silvester st., Konečnik Franja; namestniki so: Rozbaud Bruno, Vauda Mirko, Črnko Jernej.

V okrajni narodno-prosvetni odsek so bili izvoljeni: Rozbaud Bruno, Vauda Mirko, Skrbinešek Ljudmila, Puhr Josip in Stani Tomaž.

Sprejeti predlogi: 1. Okrajno učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj protestira, da se člani odsekov samostalno v Ljubljani spreminjajo; slučaj v narodno-prosv. odseku na seji dne 2. februarja 1925. Člane odseka je volila pokrajinska skupščina in jih ima samo ona pravico zopet odstaviti. (V odseku se ni ničesar izpremenilo, le zaradi dela so se pritegnili še nekateri člani, ker drugače odsek sploh ne bi mogel delovati).

2. V svrhu olajšave vplačevanja članarine se vplačujejo mesečni prispevki potom Okrajne hranilnice v Mariboru.

3. Na predlog tov. Petroviča se pri društvu uvede **»Vprašalna skrinjica«**.

Referat tov. Čička **»Predzgodovinsko gradišče na Pošteli«** se je moral radi obširnega dnevnega reda preložiti na prihodnje zborovanje.

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoj občni zbor dne 7. marca 1925 v Slovenski Bistrici.

Tovariš podpredsednik pozdravlja vse navzoče članstvo, zlasti pa novo pristopivša člana Mislej Josipa, šolskega upravitelja v Tinju na Pohorju in njegovo soprogo Josipino, učiteljico istotam ter čestita tovarišici Franji Pucovi k imenovanju šolskim upraviteljicam v Kranju. Omenja, da bi se bil imel vršiti občni zbor že 14. februarja v Pragerskem, a se je odložil, da se je vršilo odklikovanje g. Sabatija in g. Šegule tem veličastneje.

Siedila so poročila društvenih funkcionarjev. Tov. tajnica je podala poročilo. V začetku leta je imelo društvo 62 članov. To število se je med letom menjavalo. Ob koncu leta se je zmanjšalo na 56 članov ter omenja, da nas je našlo novo leto vse učitelje in učiteljice naše okraja **»pod streho hiše ene«**.

Blagajničar tov. Janžekovič poroča o stanju društvene blagajne, ki je imela 7071.10 Din dohodkov, 6148.17 Din stroškov, torej 922.93 Din prebitka.

Pregledovalca računov sta našla blagajniške knjige in priloge v najlepšem redu, tov. blagajničarju se podeli absolutorij.

Volitve so se vršile z vzklikom. Voljeni so: predsednik Josip Rainer; podpredsednica Ottilija Feigel; tajnica Alojzija Hrstnik; blagajničar Matko Janžekovič; odborniki: Franja Hribarjeva, Anton Kukovič, Alojzij Krajnc, Fran Bra-toš in Ludvik Varl.

Določila se je tudi članarina, ki naj se plača v 10 mesečnih obrokih, in sicer: za redne člane 160 Din, za učiteljice poročene z učitelji 74 Din, za vrtnarice in učiteljice ženskih ročnih del 104 Din, za upokojeince 50 Din.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo dne 2. maja pri Sv. Jurju ob južni železnici.

Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska **»Učiteljska tiskarna«** v Ljubljani.

ZAHVALA.

Učiteljstvu kamniškega okraja se najiskrenejšje zahvaljujem za velikodušen dar 500 Din, ki mi ga je naklonilo v počaščenje spomina mojega dragega nepozabnega soproga.

Bog plačaj!

Agneza Jordanova,
učiteljeva vdova.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc.
oblike po meri za gospode in dame iz
lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugod-
nemu odplačevanju **na obroke** le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI
družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2
Pisarna: Gregorčičeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

* Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca z dne 6. februarja 1925, št. 26. (V. — 1925).

** Uradni list z dne 12. avgusta 1924, št. 229/75. Štev. 34. od 21. avgusta 1924 »Učit. Tov.«